

El català perd parlants i acusa la manca de suport públic

La llengua retrocedeix malgrat les polítiques de normalització en un context d'escassa presència a les grans plataformes audiovisuals i mancances legislatives per garantir els drets dels parlants

El català, en alerta per l'ús decreixent | ACN

La salut del català és un dels reptes que haurà d'entomar el nou Govern sortit de les urnes el 14-F. Després de quatre dècades de polítiques de normalització lingüística un alt percentatge de ciutadans és capaç d'entendre, parlar, llegir i escriure la llengua del país, però l'ús habitual del català s'ha mantingut a la baixa, sobretot entre els joves, i les polítiques públiques per contribuir a frenar la regressió han estat massa tímides.

En matèria cultural, la legislatura ha estat marcada pels efectes de la pandèmia sobre àmbits com el de la música en directe, el cinema, el teatre i la dansa, mentre que el sector del llibre ha mantingut cert vigor malgrat la situació sanitària. La precarietat dels treballadors del sector cultural serà un dels desafiaments pendents, a més de la potenciació dels continguts en català.

Què s'ha fet en la passada legislatura?

Les mencions a la llengua al balanç de legislatura (https://govern.cat/govern/docs/PdG_Balanc.pdf) realitzat pel Govern al desembre són escasses. Amb l'arribada de CiU al poder, fa deu anys, política lingüística va passar de secretaria a direcció general -un rang menor- i es va ubicar al departament de Cultura. Al balanç de les conselleres Borràs, Vilallonga i Ponsa hi apareixen iniciatives com *Ep! Escolta i parla* (https://llengua.gencat.cat/ca/serveis/aprendre_catala/ep-curs-oral-catala/), una formació oral de

català per a persones no alfabetitzades que s'incorporarà al ventall de cursos del Consorci per a la Normalització Lingüística, que té 20.000 alumnes. El coneixement de la llengua és un dels punts forts del català, però l'ús social ha esdevingut el taló d'Aquil·les, amb signes d'alarma com ara la regressió lingüística en àmbits com el consum digital dels joves.

Més enllà de la llengua, el Govern va aprovar ajudes específiques per als treballadors de la cultura durant el confinament de primavera i va declarar la cultura com a bé essencial, si bé del 29 d'octubre al 23 de novembre va decretar el tancament de cinemes, teatres, auditoris i sales de concerts. Des de llavors, d'alguna manera ha preservat el sector de les restriccions, si bé el confinament municipal i el toc de queda han reduït l'assistència als espais culturals i ha compromès els comptes dels equipaments i dels treballadors.

[noticiadiari]2/214967[/noticiadiari]

Quins reptes té el nou Govern?

Mai en la història havia estat tan baixa la proporció de ciutadans que fan servir de forma habitual el català. A hores d'ara se situa al voltant del 37% a Catalunya, si bé existeixen grans diferències per comarques, des del 72% de les Terres de l'Ebre fins a percentatges per sota del 30% a Barcelona, al Baix Llobregat i al Vallès Occidental. Al conjunt de territoris de parla catalana la situació no és més encoratjadora, amb només un terç de la població que utilitza el català com a llengua habitual.

"Correm el risc de la *llatinització*: molts ciutadans podrien parlar la llengua, però no ho fan", alerta Òscar Escuder, president de Plataforma per la Llengua, que apunta que en els últims quinze anys el català ha perdut mig milió de parlants. Aquest fet demostra, a parer seu, que la cooficialitat teòrica de la llengua, a la pràctica no existeix.

```
!function(){"use strict";window.addEventListener("message",(function(a){if(void 0!==a.data["datawrapper-height"])for(var e in a.data["datawrapper-height"]){var t=document.getElementById("datawrapper-chart-"+e)||document.querySelector("iframe[src*='"+e+"']");t&&(t.style.height=a.data["datawrapper-height"][e]+"px")}})});
```

Entre els punts de millora segons el representant de l'associació en defensa del català, un és l'obligació d'entendre el català per part dels funcionaris de l'Estat, una mancança que no es corregeix malgrat que l'Estat va ratificar la Carta Europea de Llengües Minoritàries. "En algunes beques de l'Estat es pot presentar la sol·licitud en portuguès, però no en català, basc ni gallec", exemplifica.

[noticiadiari]2/214631[/noticiadiari]

Pel que fa a l'audiovisual, Escuder reclama que l'aportació pública a la CCMA s'equipari a la d'un territori com Dinamarca, amb una població més petita que Catalunya, i que es tinguin en compte criteris lingüístics en la concessió de subvencions per tal de beneficiar una indústria audiovisual en català (<https://www.naciodigital.cat/noticia/214631/ofensiva-aconseguir-pres-nncia-catal-tv3-al-sector-audiovisual>). També existeix el repte de posicionar el català en la indústria dels videojocs i en plataformes com ara Netflix (<https://www.naciodigital.cat/noticia/203171/versiones-doblades-subtitulades-catala-amb-inversio-publica-no-arriben-netflix>) o HBO, on la llengua és invisible. "Netflix només ofereix 4 dels més de 300 títols doblats o subtitulats al català, la majoria amb diners públics", indica. L'excepció positiva és Disney Plus, que ha incorporat en català les noves estrenes (<https://www.naciodigital.cat/noticia/213540/disney-incorpora-definitivament-catala-plataforma>) després de negociacions amb Política Lingüística.

A l'àmbit del cinema, no s'està aplicant la llei del sector, que inicialment buscava que la meitat de

les pel·lícules s'oferissin en català, una exigència que el Constitucional va rebaixar al 25%, tot i que amb prou feines s'ha assolit un 3% de films en la llengua del país. Una altra qüestió pendent és l'etiquetatge obligatori en català, que sovint les empreses obvien malgrat l'aprovació del Codi de Consum el 2010. "El Govern no l'està fent aplicar i no és pel mercat, ja que empreses que no usen el català sí que etiqueten en islandès i allà els funciona amb un mercat de 300.000 persones", apunta Escuder.

En l'àmbit cultural, seran desafiaments de la nova legislatura l'ampliació del pressupost cultural, amb la referència del 2% del pressupost de la Generalitat; i les ajudes als treballadors i empreses del sector. Diversos partits proposen un pla de xoc per salvar un sector que en els darrers mesos ha patit els efectes dels tancaments, les restriccions d'horaris i de mobilitat i les limitacions d'aforament.

Què podria fer una Catalunya independent?

La salut del català en un eventual estat català és una incògnita. "Amb una república catalana hem de suposar que deixariem de tenir un Estat en contra i es podrien implementar les polítiques que reclamem", sosté el president de Plataforma per la Llengua, si bé matisa que a Irlanda el gaèlic és una llengua oficial i només 77.000 persones el parlen. A Andorra, estat on el català és l'única llengua oficial, és l'idioma d'ús habitual per al 46% dels ciutadans (https://www.cultura.ad/images/stories/Llengua/Documents/Coneixements_i_usos_llengua_2018.pdf).

[despiece]Què proposen els partits? (<https://www.naciodigital.cat/noticia/215057/eleccions-14f/programa-electoral-eleccions-catalanes-14f-eleccions-catalunya>)

- **Ciutadans:** A dia 2 de febrer encara no ha fet públic el seu programa electoral.

- **Junts:** A les seves 50 propostes proposa aprovar un pacte nacional per la Llengua per promoure-la l'àmbit digital sense més concrecions. El programa complet no s'ha fet públic a dia 2 de febrer.

- **ERC:** La formació de Pere Aragonès proposa augmentar la despesa en cultura a 200 euros per habitant, dels quals el Govern aportaria un 35%. En matèria lingüística, promet donar compliment a la llei del cinema i dotar a la CCMA de la inversió per "arribar al públic infantil i jove a partir de la creació d'una oferta actual".

- **PSC:** La candidatura de Salvador Illa vol promoure un pacte entre administracions per pal·liar els efectes del coronavirus en la cultura i establir un abonament cultural i descomptes per a joves i gent gran. A més, aspira a "promoure amb el govern de l'Estat la construcció de la biblioteca pública de Barcelona".

- **Comuns:** La formació de Jéssica Albiach proposa un pla integral de rescat per a les persones que treballen en la cultura, amb ajuts directes, estables i retroactius. També reclama atendre la reivindicació dels tècnics de ser contractats en règim especial d'artistes. A més, proposa desplegar el tiquet cultural perquè famílies vulnerables accedeixin a esdeveniments culturals.

- **CUP:** Una de les propostes de la formació anticapitalista és la creació d'un Consell de l'Espai de Comunicació Audiovisual en Català per coordinar estratègies conjuntes de producció de continguts. També advoca per la contractació directa del personal que treballa en centres culturals, revertint les externalitzacions.

- **PP:** No fa cap referència al foment del català i sí a posar fi a la immersió lingüística a les escoles amb l'argument d'enfortir la presència de l'anglès.

- **PDECat**: La candidatura d'Àngels Chacón proposa potenciar la immersió lingüística des de la llar d'infants; evitar el retrocés de la llengua catalana tant dins com fora de l'aula i reforçar l'ús de l'aranès a la Vall d'Aran. En matèria cultural, proposa crear la Universitat Catalana de les Arts, que integri els centres d'ensenyament artístic superiors.

[/despiece]

[plantillareptes]